

Veritas vincet

Vilniaus reformatų žinios

Jo Sūnaus Jėzaus Kristaus kraujas apvalo mus nuo visų nuodėmių (1Jn 1,7)

2014 m. balandis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 4 (141)**

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

A. Risakovičienės nuotr.

*Mieli
krikščionys,
sveiki sulaukę
Velykų šventės!*

Jėzus Kristus prisikėlė, jis yra gyvas ir gyvybę teikiantis.

Jis - Pradžia ir Pabaiga, Alfa ir Omega.

*Jis yra su mumis dabar ir mūsų būsimoje mirtyje,
nes būtent dėl to Jėzus ėjo į mirtį ir nugalėjo ją.*

*Mes pasitikime ir norime būti su tais, kas iš tikrųjų myli savo draugus,
kas aukojasi už juos. Mes norime būti su Jėzumi Kristumi,
kuris aukojo gyvybę už daugelį.*

Visagalis šią sandorą įrašė mūsų širdyse.

Su dėkingumu mes švenčiame Kristaus pergalę.

Kristus prisikėlė. Aleliuja !

Lietuvos evangelikų reformatų gen.superintendentas kun.Tomas Šernas

Mirė ir gyvu tapo!

Jėzus gyvas, kaip džiaugiuos!
Kėlės Jėzus, kelsiuos aš!

Mirė ir gyvu tapo! – tai ne tik žymus nusidavimas garbingų Dievo darbų grandinėje, bet tai didžiausias, centrinis įvykis žmonijos amžiuose. Su juo žmonijos gyvenimas įžengia toji mirtį nugalinti ir išgananti jėga. Mirtis ir prisikėlimas yra pamatiniai krikščioniškojo tikėjimo akmenys. Tad iš Jo pergalės gimė nauji žmonės ir kilo Viešpaties Bažnyčia. Ilgesys, dvasios pakilimai, idėjos, organizuotos pastangos nesuteikė pergalingos jėgos. Ją atnešė Kristus – Nugalėtojas.

Tai yra Jo pasiuntinystės vainikavimas, garbingas didžiulio darbo užbaigimas. Jis atėjo žmonijos šeimai, į jos kasdienį gyvenimą. Jis atėjo kaip tarpininkas tarp Dievo ir žmonių. Atėjo kaip Dievo Sūnus. Dėl to ir Jo mokslas yra dieviškas, visuotinis, veikia visus žmones visuose amžiuose. Jo pavyzdys veikia visus, Jis randa žmogaus vargų ir nuodėmių šaknis ir suteikia žmonėms tai, ko jiems taip labai reikia: Dievo malonės ir išgelbėjimo.

Gyvenimas ir viltis palenkti Jo valiai. Gyvenimas nėra liūdnu nusidavimu. Mirusiųjų pasaulis nėra

šalimi be valdovo. Ir čia Jis taria savo žodį ir čia Jis išgirsta mūsų meldimą: „Viešpatie, pas ką gi mes eisime, juk Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius“.

Tai, kad ir Jis mirė, yra visų mirtinųjų jėga. Didi ir garbinga yra Evangelija – džiugioji žinia, nes ir kapinėse tarp antkapių vaikščiodami, nesame mirties karalystėje, bet Kristaus viešpatijoje. Jis viešpatauja ir ant mirusiųjų, juos sergsti ir veda amžinybėn. Ir tad, kai stovime ties antkapiais savo brangiųjų, įsiklausykime į gyvatos žodžius to, kuris yra mūsų Viešpačiu, todėl kad ir Jis mirė ir gyvu tapo.

Jis gyveno, kad gyviesiems viešpatautų. Jo dieviškoji valia reiškiasi visiems, kurie gyvena ir kovoja šiame žemiškame gyvenime. Toms žemiškoms kovoms Jis suteikia didžiąją prasmę, leisdamas save pasirinkti Vadu. Pasirinkę Kristų Vadu, leide Jam peržvelgti visus savo darbus, laimėsime kovą ir nugalėsime mirtį, nes nors Jis mirė, bet ir gyvu tapo.

**Kun. M. Frankas, „Sėjėjas“ Nr. 6
(349), 1940 m. kovo 15 d.**

GIESMĖ

(gaida: Kristus mano gyvybė)

Žodis įsikūnijo ir gyveno tarp mūsų. Mes matėme Jo garbę kaip vienatinio iš Tėvo gimusio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos./Jono1,14/

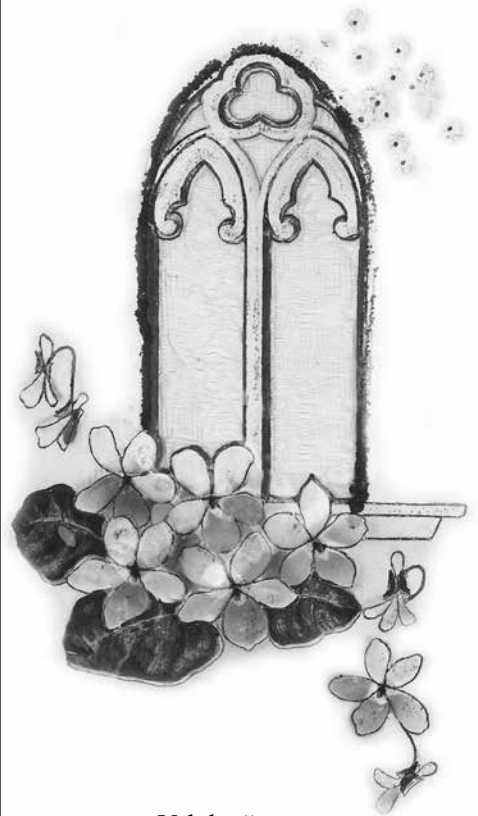
Atėjo Viešpats Kristus,/ Danguis pasiuntinys,
Žmonijos naudai ryžtas/ Tarnaut kaip kankinys.
Malonė nematyta!/ Su meile Jo šventa
Skaisti širdims prašvito/ išganymo diena.

Jau seno vargo, baimės/ Praėjo mums naktis;
Nūnai linksmybės, laimės/Mums kupina širdis.
Atėjo Jis kaip mielas/Ganytojas avių,
Gynėjas mūsų sielos/ Nuo priešų jos piktų.

Žmonijos Užtarėjas/ Didžiausios pagailos,
Jis mūsų vest atėjo/ Prie Meilės Amžinos.
Ne bausti Jis atėjo,/ Bet nuodėmės ištrinti;
Save pats už mus davė/ Ant kryžiaus numarinti.

Garbė tau, Atpirkėjau,/ Mums siųstas iš dangaus,
Gaivintojau, Guodėjau, / Išganyme žmogaus!
Duok meilę ir dorybę/ Gyvent čia pamaldžiai
Ir sąžinės ramybę/ Užmigti mums saldžiai.

Kun. Adomas Šernas „Sėjėjas“ 1938 m. Nr. 23

Velykų šventė
tegu beldžiasi į širdį,
Pavasario ŠVIESA
tegu tave apšviečia.
Tegu tava širdis
AUKŠČIAUSIO balsą girdi –
Pamiršti pyktį ir pavydą,
išdidumą kviečia,
Matyti saulę
ir nuo jos sušilti,
PAVASARIO atgimimu grožėtis,
Net ir žvarbiausią dieną saugot VILTĮ,
Kad savo ATGIMIMĄ –
kovą su savimi laimėsi...

Velykų rytą gaudžiant varpui
pasimelski:
„Galybių Viešpatie,
Tu sąžinės bėdoj būk mums ramybe,
Silpnybėje pabūki atspirtim,
Kentėjimų naktį nušviski saule,
Gyvenimo saulėlydy
Būk pergale ir amžina viltim“.
Tegu Aukščiausias tavo balsą girdi –
Velykų šventė teužvaldo širdį...

Olga Viederienė

Pasaulinė Reformuotų Bažnyčių Unija pašventino savo naująją būstinę

Pasaulinė Reformuotų Bažnyčių Unija (PRBU, angl. WCRC) rado prieglobstį naujuose namuose. Šių metų sausio 12 dieną, sekmadienį, Hanoverio evangelikų reformatų bažnyčioje buvo atlaikytos pasveikinimo pamaldos, po kurių buvo priimta ir pašventinta nauja PRBU būstinė.

Savo pamoksle kun. **Jerry's Pillay's**, PRBU prezidentas, parapijiečiams kalbėjo, kad

sprendimas išsikelti iš Ženevos nebuvo lengvas ir kad priimant šį sprendimą buvo daug abejonių, rūpesčio ir susirūpinimo.

Kunigas J. Pillay's pabrėžė, kad *Viešpats Dievas, naujų dalykų iniciatorius, tai parodė perkeldamas Abraomą iš įprastos bei patogios jam vietos į tikriausiai mažai žinomą jam vietą.* O kalbą baigė šiais žodžiais: *Aš savo sieloje žinau, kad dabar mums priimant šią prieglobsčio vietą kaip naują Dievo buveinę tolesniame mūsų PRBU darbe, tai yra tik laiko klausimas, kada mes galėsime pasakyti – 'Tai yra mūsų namai'. Tai yra nauji PRBU namai, kuriuose mes pradėsime naują PRBU gyvenimo, darbo ir liudijimo etapą.*

Hanoverio evangelikų reformatų bažnyčios šventovė prisipildė svečių iš toli ir iš arti. Tarp dalyvavusių buvo kun. **Olav's Fykse's Tveitas**, Pasaulinės Bažnyčių Tarybos (PBT, angl. *World Council of Churches – WCC*) generalinis sekretorius bei Vokietijos Bažnyčios vadovai ir Vyriausybės pareigūnai.

Simbolinio akto metu Evangelikosios Bažnyčios Vokietijoje (EBV, vok. *EKD*), Vokietijos Reformatų Aljanso, Vokietijos Evangelikų Reformatų Bažnyčios ir vietiniai reformatų atstovai PRBU prezidentui, generaliniam sekretoriui ir vykdančiajam personalui įteikė duonos ir druskos, išreikšdami savo palinkė-

jimą, kad PRBU niekada neprarastų savo sūrumo (Mt 5,13).

Šiltus pasveikinimo žodžius išsakė EBV Sinodo pirmininkas p. Irmgardas Schwaetzeris, p. Annette Kurschus – Vokietijos Protestantų Bažnyčių Sjungos vardu ir p. Stephanie Springer – Hanoverio liuteronų bažnyčios vardu, išreikšdami savo ketinimą glaudžiai bendradarbiauti su PRBU.

Žemutinės Saksonijos kultūros ministras p. Frauke Heiligenstadtas pažadėjo visokeriopą paramą, pabrėždamas tradiciškai gerus santykius, kurie egzistuoja tarp valstybės ir įvairių konfesijų Vokietijoje.

Hanoverio miesto meras p. Stefanus Schostockas pakvietė *brolius ir seseris* pajusti tarptautinę dvasią miesto, kuriame vyksta didžiausia pasaulyje pramonės mugė ir kurį kiekvienais metais aplanko šimtai tūkstančių svečių iš viso pasaulio.

Kunigas **O. F. Tveitas**, kuris atvyko iš Ženevos palinkėti PRBU gero starto jos naujuose namuose, pastebėjo, kad labai svarbu abiem organizacijoms – PBT ir PRBU –

toliau palaikyti glaudžius kontaktus, nes jų pasišventimui vienyti krikščionis reikia teisingumo, taikos ir pasiaukojamo darbo.

Būstinės iškilmingam atidarymui vadovavo kun. **Setri Nyomi**, **PRBU generalinis sekretorius**, didžiausią dėmesį skyręs daugeliui naujų galimybių bei perspektyvų naujoje vietoje.

Melsdami Dievo palaimos pradedant naują PRBU gyvenimo, darbo ir liudijimo etapą, pareigūnai ir personalas įnešė iš Ženevos atsivežtą žvakę, tuo norėdami pabrėžti, kad Kristaus šviesa ir toliau tęsies, kad ji turi skliti po visą pasaulį ir pasiekti kiekvieną.

PRBU būstinė yra Kalvino centre, kurį valdo Vokietijos Evangelikų Reformatų Bažnyčia; jame savo būstines turi ir Vokietijos Reformatų Aljansas bei kitos bažnytinės įstaigos.

wcrc.ch/wp-content/uploads/2014/03/0314-ReformedCommunique.pdf
Išvertė dr. Povilas Jašinskas

Prisimenant kunigą Mykolą Franką

Dėl tikėjimo jis ir miręs mums kalba (Hbr 11,4)

Šiais metais sukanka šimtas metų, kai gimė kun. Mykolas Frankas – vienas iš keturių po Antrojo pasaulinio karo likusių Lietuvoje kunigų, ir beveik penkiasdešimt metų, kai Jo nebėra su mumis...

Kun. Mykolas Frankas gimė 1914 m. balandžio 10 d. Maskvoje, Raimondo ir Marės Jašinskaitės Frankų šeimoje. 1933-36 metais studijavo Kauno universiteto evangelikų teologijos fakultete, jį uždarius – Prahos Karlo universitete. 1939 m. baigė ir birželio mėn. per Sinodą ordinuotas diakonu, o rugsėjo mėn. – kunigu ir paskirtas tarnauti į Papilį prie superintendente kun. Jono Šepečio. Nuo 1941 m. liko vienas iš keturių nepasitraukusių iš Lietuvos kunigų. 1952 m. sausį staigi

mirtis pasiglemžė kun. Aleksandrą Balčiauską, o 1965 m. su Bažnyčia nutraukė ryšius senjoras kun. Adomas Šernas. Lietuvos reformatams tarnauti liko du kunigai: vyriausias amžiumi senjoras kun. Povilas Jašinskas ir kun. Mykolas Frankas, kuris iki mirties aptarnavo Papilio, Švobiškio, Salamiesčio parapijas. Pakviestas važiuodavo motociklu sutuokti, krikštyti, laidoti reformatų į atokiausius Lietuvos kampelius. Jei atsirasdavo grupelė norinčių – laikydavo pamaldas Vilniuje, Kaune, Kėdainiuose...

Kun. Mykolas Frankas su žmona Birute išaugino savo keturis vaikus, ir dar buvo priglaudę ir į gyvenimą išleido tris rusų tautybės pasimetusių per karą vaikelius. Diagnozavus kun. M. Frankui nepagydomą ligą, iki paskutinių dienų neapleido savo parapijiečių – nebegalėdamas įlipti į sakyklą, laikė pamaldas ir sakė pamokslus nuo Dievo stalo. Vos paeidamas, suteikdavo paskutinį patarnavimą mirusiems, palydėdamas juos į kapus.

Kun. M. Franko pastangomis buvo suremontuota Papilio bažnyčia, klebonija. Jis rūpinosi aplinkinių kapinių priežiūra, gavo leidimus ir

*Kunigas Mykolas Frankas ir Birutė
Vileišytė vestuvių dieną – 1942 m.
rugsėjo 4 d.*

Papilio evangelikų reformatų bažnyčia. Vytauto Didžpetrio nuotrauka. 2002 m.

pervežė iš likviduojamų Vilniaus evangelikų kapinių ant Tauro kalno žymių papiliečių, kunigo, gen. superintendente Andriaus Kadaro palaičius į Biržus ir perlaidojo naujosiose Kubilių kapinėse.

Sunki liga 1968 m. balandžio 3 d. pakirto kunigą Mykolą Franką pačiame jėgų žydėjime, kai Lietuvos reformatams taip reikėjo energingo, dvasingo, nuoširdžiai dirbusio savo darbą kunigo. Palaidotas Biržų senosiose reformatų kapinėse prie ežero, šalia savo tėvų.

Pagal www.ref.lt ir
„Vilniaus reformatų žinias“
2008 m. Nr.2 ir Nr.3

Žmogus, palikęs ryškų pėdsaką Papilio žemėje

Spausdiname žmonių, pažinojusių kunigą Mykolą Franką, žiupsnelį prisiminimų, kuriuos surinko ir užrašė dr. Jonas Albertas Naktinis ir Marytė Undzėnienė

BIRUTĖ ŠLEKIENĖ (G. 1928)

IŠ KUBILIŲ: Per karą buvo sudaužytas bažnyčios bokštas, vargonai ir viškos. Nukritusi bombos skeveldra prieš Dievo stalą paliko duobę. Kunigas M. Frankas ėmė rūpintis nukentėjusia nuo karo bažnyčia. Jam aktyviai padėjo parapijiečiai. Jie arkliais vežė medieną ir kitas statybines medžiagas, dalyvavo įvairiuose darbuose. Namas, kuriame buvo parapijos salė, buvo jau labai suiręs. Kun. M. Frankas nusprendė pastatyti naują ant tų pačių pamatų, čia vėl įkūrė parapijos salę. Kol bažnyčioje vyko remonto darbai, pamaldos vykdavo mūrinėlyje. Čia susirinkdavo labai daug žmonių.

Kun. Mykolas Frankas buvo vertas visų pagarbos.

ALVINA KULBIENĖ (G. 1924)

IŠ PAŠKUČIŲ: Kun. M. Frankas buvo labai draugiškas, mokėjo su visais bendrauti, neišdidus ir paprastas. Po II-ojo pasaulinio karo Jo iniciatyva atstatyta smarkiai apgriauta bažnyčia. Kunigas organizuodavo talkas, tose talkose ir man teko dirbti.

Kunigas per balius ir vestuves dainuodavo kartu su visais. Būdavo kalendavojimo baliai, tai pas vieną kurį žmogų visi susimesdavo ir baliavodavo. Linksmas ir mylimas žmonių buvo kun. M. Frankas.

Kartą, važiuojant kalendavoti, apvirto rogės, vežė mano vyras Petras Kulbis. Tai kunigas visai nesupyko, o linksmi pajuokavo: „Nu, Petrai, tu mani išvertei“.

Sunkiai susirgęs kunigas nebelaike pamaldų. Kartą buvo atvažiavęs ir sakė labai gražų pamokslą lyg ir atsisveikindamas, nes žinojo, kad liga nepagydoma ir sunki.

Buvome nuvažiavę į kun. M. Franko laidotuves. Labai daug žmonių buvo, tai ir rodė Jo buvusią šiltą bendrystę su žmonėmis.

ELMA GAVĖNAITĖ (G. 1927)

IŠ STEPONIŠKIO: Kun. Mykolas

Frankas buvo inteligentiškas, bet paprastas, geras žmogus. Prasidėjus karui, apie 1941 m., M. Frankui teko slapstytis, tai keletą naktų jis nakvojo mūsų kamarytėje. Ilgiau slapstėsi pas Joną Variakojį.

Mirus mano tetai Ievai Gavėnaitei (jau po karo) ir nuėjus pas kunigą tartis dėl laidotuvių, jis pasakęs, kad į laidotuves, į Steponiškį nueis pėsčias. Kunigas mėgęs pasivaikščioti, o ypač po mišką. Laidotuvių diena buvo antroji Sekminių diena ir jau sprogo berželiai. Taip ir buvo, kunigas į Steponiškį atėjo pėstute.

JOKŪBAS RUOPAS (G. 1930)

IŠ KUBILIŲ: Po karo nedaug kas tikėjo, kad Papilio reformatų bažnyčią pavyks suremontuoti. Du artilerijos sviediniai buvo išgriovę dvi bokšto sienas. Kunigas surado meistrus, kurie ryžosi sutvirtinti bokštą. Reikėjo daug miško medžiagos. Kunigas pats sėsdavo į mašinos kabiną ir važiuodavo į mišką, kad pamatytų ir suteiktų darbams gyvumo. Jo visur buvo pilna. Kun. M. Franko dėka šiandien bažnyčią matome tokią, kokia ji buvo 1785 m.

Kitas didelis darbas, atliktas kunigo, tai apie 1957 m. suorganizuotas Lietuvos reformatų bažnyčios superintendente kun. Andrejaus Kadaro palaikų iš Vilniaus perkėlimas į Kubilių (tiksliau Garšvų) naująsias kapines. Palaikus palaidojo ir pamatą paminklui išliejo Jonas ir Jokūbas Gavėnai, paminklą parvežė Antanas Koplūnas iš Papilio. Paminklą statė Gavėnai ir aš. Pasisekė tiksliai viską padaryti. Po 50 metų paminklas tebestovi tiesus, lyg vakar būtų pastatytas.

JONAS BALTUŠIS (G. 1929)

IŠ PAPILIO: Kai mokiausi Melaišių pradinėje mokykloje (ten baigiau 4 skyrius), pas mus atvažiavo jaunas kunigas M. Frankas. Jis mus mokė tikybos. Kito tikėjimo vaikus jis išleisdavo namo, duodamas po sal-

dainį, o mums saldinių tekdavo po keletą. Pasibaigus pamokoms mums reikdavo eiti į Krikščių pusę, tai kunigas mus pavijęs visada paveždavo. Mes įsitverdavome už lūgnelės atlošo ir važiuodavome.

Melaišių mokykloje dirbo mokytoja Birutė Vileišytė ir kun. M. Frankas. Vėliau jie apsivedė ir užaugino ne tik 4 savo vaikus, bet ir 3 karo metais likusius našlaičius. Vyriausios našlaitės vardas buvo Lidija, antrojo – Anatolijus (g. 1934), mažoji – Valytė. Per karą šie vaikai su mama traukiniu kažkur buvo vežami. Traukinys buvo susprogdintas, motina žuvo. Vaikai liko našlaičiais. Su savimi turėjo tik ožkytę. Vaikai laikinai apsigyveno lietuvių šeimoje. Vėliau jiems atsisakius juos globoti, vaikus priglaudė kunigas. Vaikai lankė mokyklą, visi įgijo specialybes. Lidija išsimokslino akušere, dirbo Suvainiškyje. Čia išteko už karininko. Į savo šeimą pasikvietė gyventi mažąją seserį Valytę, kuri įgijo radiotechnikės specialybę. Brolis Anatolijus buvo šaltkalvis. Armijoje tarnavo jūrininku. Ten ir liko po tarnybos.

Kolūkio laikais Anatolijus buvo

atvažiuavęs į Papilį su Valentinu Dagiu, apžiūrėjo kleboniją, aplankė vietas kur augo. Dalyvavo ir kun. M. Franko laidotuvsė.

1942 m. konfirmavausi. Manęs nenorėjo konfirmuoti, nes buvau dar mažutis, neturėjau 14 metų, bet priėmė. Aš buvau kun. M. Franko konfirmuojamoje 2-oje laidoje. Šioje laidoje buvo 22 mergaitės ir 21 berniukas.

Mano tėvelis buvo bažnyčios seniūnas. Jau po mano Konfirmacijos jam reikėdavo patarnauti prie Dievo stalo Komunijos metu. Jei tėvelis nesusėdavo, tai tą patarnavimą atlikdavau aš. Kartą per Kalėdas buvo labai daug žmonių ir man, nešant lėkštę su duona, viena moteriškė netyčia užkliudė ir dalis duonos nubyrėjo. Likusią dalį padaviau kunigui, nors Jis nesibarė, man vis tiek buvo labai nesmagu. Nuo to laiko patarnauti nebeidavau.

1953 m. kun. M. Frankas pakrikštijo mano sesers dukrą. 1954 m. pakrikštijo kitos sesers sūnų. Aš buvau abiejų vaikų krikštatėvis. Vaikus krikštijo kunigo namuose.

Kun. M. Frankas buvo labai draugiškas, stengdavosi su visais parapi-

jiečiais palaikyti ryšį. Jis padėdavo ir patardavo.

JANINA GUŽAUSKIENĖ (G. 1938) IŠ BIRŽŲ: Kun. Mykolą Franką labai gerai prisimenu dar iš vaikystės. Pamenu, kaip mes laukdami kunigo, namuose tvarkydavomės, šluodavome ir plaudavome. Tai būdavo žiemą, prieš Kalėdas. Atėjus kunigui, mes vaikai, jausdavomės nejaukiai, bet Jo ramus balsas, namų palaiminimas, pokalbis apie sunkius pokario metų ypatumus, visiškai išsklaidydavo mūsų nerimastį. Vėliau supratau kaip Jis ypatingai vertino Konfirmaciją. Ypač tą jutome, kai Jis mus ruošė jai. Su koku atsidavimu ir meile Jis mokė tikėjimo tiesų, iš Jo sklido ramybė ir paguoda. Prisimenu kaip paskutinėje pamokoje prieš Konfirmaciją Jis mokė, kad sunkiomis gyvenime minutėmis reikia nepalūžti, pasitikėti Dievo Žodžiu. Kaip palyginimą aiškino duodamas pavyzdį: rugio grūdą galima padaryti dirbtinį, t.y sudėti visas medžiagas ir svoris būtų toks pat, bet jis niekada nesudygs. Kalbėjo su tokiu nuoširdumu, su tokia gerumo dvasia, kad abejoti nebuvo net minties. Ir visose Konfirmacijos proga darytose nuo-

Kun. M. Franko kapas

traukose Kunigas visada rimtas, susikaupęs ir vedantis į tikėjimo kelią.

Prisimenu Kunigą ir linksmą – mano draugės Aldonos Mažuikaitės vestuvėse. Šliubas buvo namuose. Svečiai susėdę už stalo buvo tylūs, ramūs. Vėliau, kai jau „apšilo“, Kunigas uždainavo „Pasvarstytk, ante!“ ir kaip visų veidai nušvito, taip visiems buvo gera dainuoti kartu su Juo!

Kun. Mykolas Frankas kantriai ir ištvermingai išgyveno sunkius pokario metus. Jis ištikimai tarnavo

Biržų choristai ir seniūnai su kunigais senj. A. Šernu ir M. Franku Papilio bažnyčioje, 1953 m.

► Bažnyčiai ir rasdavo kiekvienam gerą žodį. Ir šiandieną, nors nuo Konfirmacijos praėjo 60 metų, prisimenu Jo žodžius kaip pagrindą

savo tikėjimui. Prisimenu Kunigą jau paskutiniais Jo gyvenimo metais. Nors susitikdavome tik kartais, bet ir sunkios ligos slegiamas Jis vis tiek

važiuodavo į Papilį laikyti pamaldų.

Į paskutinę Kunigo kelionę susirinkusi tokia gausi žmonių minia patvirtino, kaip daug mes netekome.

Kun. M. Franko laidotuvės

Papiliečiai paminėjo kunigo Mykolo Franko šimtmetį

Balandžio 6 d. Papilio ev. reformatų bažnyčioje gana gausiai susirinkę tikintieji per pamaldas prisiminė prieš šimtą metų gimusį ir beveik visą savo kunigavimo laiką jiems tarnavusį kunigą Mykolą Franką. Sekmadienio pamoksle skambėjo žodžiai: *Atsiminkite savo vadovus, kurie jums paskelbė Dievo žodį. Išižiūrėkite į jų gyvenimo pabaigą, sekite jų tikėjimu.*“ (Hbr 13,7) Nepaisant to, jog Kunigas Mykolas Frankas pačiame jėgų žydėjime buvo sunkios ligos palaužtas ir nepilnų penkiasdešimt ketverių metų paliko šį pasaulį, jis iki šiol papiliečiams lieka iškiliausiu šios parapijos ganytoju. Maldoje parapijiečiai dėkojo Viešpačiui, kad per šį Dievo pasirinktą žmogų tikintiesiems buvo suteikta galimybė pažinti, bendrauti, mokytis mylėti Dievą ir artimą. Ilgaamžiai mena, kad „jis buvo vertas visų pagarbos“, kad „linksmas ir mylimas žmonių buvo šis kunigas“, dėkoja jam „už buvusią šiltą bendrystę“.

Po pamaldų parapijiečiai buvo pakviesti į parapijos namus pabendrauti ir prieš prasidedant parapijos Valdybos posėdžiui dar pasidalinti prisiminimais apie kun. M. Franko tarnystę parapijoje. Savo prisiminimais apie kun. M. Franką pasidalino kunigo marti, mirusio sūnaus Alekso

žmona Vlada Frankienė, jaunystės laikų prisiminimais – papilietis Valentinas Dagys bei buvęs kun. M. Franko konfirmantas Jonas Baltušis. Atsiminimus video skaitmenoje įamžino Vidutis Šeškas.

Balandžio 10 dieną grupelė papiliečių ir prie jų prisijungę kai kurie biržiečiai apsilankė Biržų senosiose reformatų kapinėse, pasimeldė ir padėjo gėlių ant kunigo Mykolo Franko kapo. Drauge su jais Tėvą prisiminė ir duktė Erna bei sūnus Kostas, senelį – anūkas Aurimas. Po to visi nuvažiavo į Papilį, pasimeldė reformatų bažnyčioje ir prie memorialinės len-

tos kunigui Mykolui Frankui atminti pamerkę gėlių.

Eiliniame Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos posėdyje š. m. balandžio 5 dieną Biržuose buvo nutarta, pagerbiant kun. M. Franko atminimą, vienam iš Papilyje esančių parapijos namų suteikti kun. M. Franko vardą. Priminsime, jog tai jau bus antras parapijos namas, pavadintas šią parapiją aptarnavusio kunigo vardu. Prieškaryje mūriniams parapijos senelių prieglaudos namams buvo suteiktas kun. Adolfo Neimano vardas.

„V.r.ž.“ inf.

Prie kun. Mykolo Franko parapijos namų. Vidučio Šeško nuotr.

Prisimenant mūsų Joną....

Sekmadienį, 2014 m. balandžio 6 d., Vilniaus reformatų bažnyčioje per pamaldas buvo prisimintas prieš metus Anapilin išėjęs choro „Giesmė“ dainininkas, bosas, „Vilniaus reformatų žinių“ spausdintojas, buvęs parapijos pirmininkas Jonas Naktinis. Šiais metais Jonui būtų sukakę tik 76-eri. Prisiminimais apie Joną – kaimyną, draugą, bendragiesmietį dalinasi choro pirmininkė dr. kurt. Renata Bareikienė.

*Pirma teikiau jums džiaugsmo,
Dabar jūs turit skausmo
Jau dėl manos mirties.
Tačiau apmaščius svarbą
Kūrėjo meilės darbo,
Skausmai jums greitai palengvės.
Evangelikų giesmynas, giesmė 339, 4.*

Jonas Naktinis buvo netolimas mano kaimynas, tik Jis gimė ir augo Biržų rajono Čepukų kaime, o aš – Klausučių. Mūsų tėveliai gerai sugyveno, tarybiniais laikais, prireikus, dalindavosi arkliu, uore ar kitais ūkio padargais...

Tikriausiai mes mokėmės toje pačioje Klausučių pradinėje mokykloje, Jis – vyresnėje klasėje, bet šio laikotarpio aš neprisimenu. Bet gerai prisimenu mūsų mokslus Biržų Saulės gimnazijoje (tuomet Juliaus Janonio vidurinėje mokykloje). Jis mokėsi viena klase aukščiau, dainavome tame pačiame mokyklos chore, Jis dar ir jaunuolių oktete. Jau tuomet Jo bosas buvo pats sodriausias. Per šeštadieninius įvairių klasių rengiamus pasilinksminimus, prisimindamas, kad esame kaimynai, visada pakviesdavo šokti. Buvo labai gražus, ypač išsiskyrė jo mėlynos vaiskios akys...

Baigus mokyklą, mūsų keliai išsiskyrė, Jis studijavo Kauno politechnikos institute, aš – Vilniaus universitete. Vėl susitikome Vilniuje, kai po Nepriklausomybės paskelbimo atgavome savo reformatų bažnyčią. Kadangi reformatai labai mėgsta giedoti, tai jau 1989 metais, kai tik buvo įkurtas Reformatų choras „Giesmė“, Jonas pradėjo jame giedoti. Jame giedojo iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Jonas buvo pagrindinis choro giesmininkas, Jo sodrus, nepaprastai gražaus tembro bosas buvo viso choro pamatas. Jam esant, visada jautėmės labai saugiai.

O Jo netekus, tikrai įsitikinome, kad iš tiesų taip buvo. Dar ir šiandien, praėjus metams nuo Jo netekties, choras negali atsigauti, iš pradžių atrodė, kad jau visai sunyko.

Giedojo Jis ir garsiname „Aido“ (nuotr.) chore, „Indrajoje“, kartais talkindavo „Pagirių dainoriams“, ir visur buvo bosams atrama. Mėgo dainuoti brolio Alfredo sukurtas dainas.

Jonas buvo labai tolerantiškas, patikimas žmogus. Niekada nelaužydavo savo pažado. Buvo atsidadęs šeimai, labai mylėjo ir prižiūrėjo anūkus.

Paskutiniaisiais savo gyvenimo mėnesiais man ne kartą kartojo savo priesaką mūsų, reformatų, jaunimui. Tarsi nujausdamas, kad greit išeis, vis sakė: „mokykite mūsų jaunimą giedoti mūsų gražias tradicines reformatų giesmes. Tegul mokosi, kol dar yra iš ko mokytis“. Ir šiandien man skaudu pripažinti, kad šis raginimas dar nėra gerai išgirstas, nors daug kartų kartojamas...

O kaip Jonas mylėjo savo tėvų sodyboje gyvenančias biteles, kaip jomis rūpinosi ir kiek daug apie jų gyvenimą žinojo! Chorui keliaujant iš Vokietijos, tikrą paskaitą apie bičių gyvenimą paskaitė. Per senjorų

susibūrimus nepamiršdavo atnešti ekologiško medaus. Jo sesuo sakė, kad Jonui iškeliauvus Amžinybėn, išmirė ir bitutės...

Ilsėkis ramybėje, mūsų mielas Jonai. Mums labai Tavęs trūksta.

**Dr. kurt. Renata Emilija Bareikienė,
Vilniaus ev. reformatų
choro „Giesmė“ pirmininkė.
Perspausdinta iš
www.choras.lt**

Broliui Jonui...

2013 m. balandžio 6 d. baigėsi
Jono Naktinio žemiška kelionė...

Gamta pavasariu alsuoja,
Gimtinėn paukščiai grįžta jau...
Tu išėjai... Taip netikėtai...
Negrįši tėviškėn daugiau.

Tavęs gimti nameliai laukia,
Ten sode – obelis balta.
Draugai vis dairosi į kelią
Ir mini liūdinčia gaida.

Bitutės aviliuose dūzgia,
Jos žada vėl kvapnaus medaus,
Bet Tu jau jų neaplankysi,
Juoda žemelė Tave glaus.

Jau Tavo žodžių negirdėsim,
Gal kartais tik minty skambės.
Sodrus, gražus, galingas bosas
Mūs choruose nebeaidės.

Darbštus, toks nuoširdus ir mielas
Visad visur visiems buvai.
Toks ir lieki mums atmintyje –
Juk meilė švyti amžinai....

Katryna Naktinytė, 2014 m.

Prisimenant krašto poetą Petrą Zablocką

Balandžio 6 dienos popietę Biržų pilies menėje susirinkę biržiečiai ir svečiai paminėjo pedagogo, poeto, tremtinio, Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios kuratoriaus, Konsistorijos prezidento (1997–2008) Petro Zablocko šimtąsias (1914-01-03) gimimo metines. Nutilo kraštą garsinusio poeto balsas 2008 metais, „po tuo dangum“ (taip pavadinta jo eilių rinktinė) jį priglaudė Biržų senosios reformatų kapinės.

Renginyje dalyvavo poeto žmona Valerija Kazėnaitė-Zablockienė su dukra Danguole, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas kurt. Donatas Balčiauskas, Biržų ev. reformatų bažnyčios klebonas kun. Rimas Mikalauskas, buvęs poeto mokinys Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos Pasvalio skyriaus pirmininkas Povilas Latvėnas, Biržų literatų klubo „Versmė“ nariai ir kt. Susitikime dalyvavęs kun. R. Mikalauskas savo kalbą pradėjo skaitiniu iš Šv. Rašto, prisiminė, kaip kurt. Petras Zablockas prieš dešimt metų buvo sveikinamas sulaukęs gražaus jubiliejinio gimtadienio, pabrėžė, kad poeto visas gyvenimas buvo atiduotas žmonėms, Tėvynei ir Dievas teikė Jam stiprybės nugalėti sunku-

Petras Zablockas su žmona Valerija ir Eugenijumi Matuzevičiumi Krinčine 1974 m.

mus. Apie poeto sunkų, erškėčiuotą gyvenimo kelią išsamiai papasakojo žurnalistas, tautodailininkas Algirdas Butkevičius. Jo pasakojimą iliustravo muziejinių Snieguolės Kubiliūtės demonstruojamos poeto gyvenimą įamžinusios nuotraukos bei Biržų bibliotekos darbuotojų skaitomos jo eilės. Žmona Valerija padėjo Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos darbuotojams, kad jų dėka, taip pat

neseniai Amžinybėn išėjusio direktoriaus Vyganto Muralio, kurio atminimas buvo pagerbtas pradedant šį renginį, pastangomis buvo prisimintas ne tik poetas Petras Zablockas, bet ir jo bendraamžiai, draugai literatai Leonardas Žitkevičius, Eugenijus Matuzevičius, Paulius Drevinis, seniai palikę šį pasaulį.

„V.r.ž.“inf.

Liepos 5 - 12 dienomis dvidešimt pirmą kartą Lietuvos ev. reformatų jaunimo draugija „Radvila“ organizuoja vaikų vasaros stovyklą „Karalius Dovydas“ visų pamėgtoje vietoje – Nemunėlio Radviliškyje, Biržų rajone, mokyklos patalpose, netoli dviejų upių – Nemunėlio ir Apaščios santakos. Šių metų stovyklos direktorius – Laurynas Jankevičius, stovyklos kapelionas – kun. Dieter Gartmann (Vokietija).

Liepos 5 - 12 d. vaikų stovykla
„Karalius Dovydas“
 Nemunėlio Radviliškyje

Vydūno „atgimimas“ Detmolde

2013–2014 metais

Kun. Miroslavas Danys šį pranešimą perskaitė Tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos plenariniame posėdyje Klaipėdoje 2014 m. kovo 28 d.

Nuo Vydūno mirties Detmolde 1953 m. vasario 20 d. praėjo 61 metai. Ir nuo jo palaikų perlaidojimo 1991 m. spalio viduryje mus skiria jau geri du dešimtmečiai. Nors abu įvykiai ir garsiai nuskambėjo vietinėje spaudoje, tik nedaugelis Detmoldo miesto piliečių įsiminė šio didžio lietuviųautos sūnaus vardą.

Vis dėlto nuo 2013 m. pavasario mes esame poeto ir mąstytojo Vydūno renesanso Lipės krašto sostinėje liudininkai. Tam postūmis buvo Vydūno draugijos prašymas per Vokietijos diplomatinę atstovybę Vilniuje leisti Detmoldo mieste pakabinti atminimo lentą Vydūnui. Laimingai susiklosčius aplinkybėms, miesto archyvaras dr. Ruppertas kreipėsi į mane. Vydūno vardas man nebuvo svetimas, aš jau nuo pačios įvykių pradžios dalyvavau kaip dokumentų į lenkų kalbą vertėjas – jų reikėjo Vydūno palaikams pervežti per Lenkiją į Rambyno kalną prie Nemuno 1991 metų rudeni.

Svarbiausia aplinkybė, susiejusi mane su archyvaru, buvo atminimo lentos vieta. Namas Moltkės g. 36, kur Vydūnas praleido paskutiniuosius savo gyvenimo metus, buvo šalutinėje gatvėje ir atrodė gana neišvaizdžiai.

Padėjo laimingas aplinkybių sutapimas (arba nemirtinga poeto dvasia pati tame dalyvavo?), kad man betyrinėjant pirmiausia į akis pateko atvirlaiškis, kurį Vydūnas 1946 m. rugsėjo 20 d. siuntė iš Detmoldo

savo draugui dr. Falkenhanui, o ant jo buvo siuntėjo adresas: Dr. Wilhelm Storost-Vydunas, Detmold, Wiesenstraße 5. Būtent šiame name (Wiesenstraße 5) aš dabar gyvenu, ir kalbamu laiku – 2012 metais šis namas, studentų bendrabutis, dar buvo Lipės krašto Bažnyčios nuosavybė. Aš pats, kaip universiteto kapelionas, buvau tarsi namo šeimininkas. Taigi man gana lengvai pavyko miesto ir Bažnyčios valdžią įtikinti, kad atminimo lenta būtų pritvirtinta ant šio reprezentatyvaus bendrabučio pastato. Ir ne tik atminimo lenta.

Geranoriškai padedant Lietuvos kultūros ministerijai (daugiau – Užsienio reikalų ministerijai – Vert.), mums kartu su Vydūno draugija taipgi pavyko namo nišoje pastatyti skulptoriaus Liongino Garlos sukurtą poeto bronzinį biustą (marmurinio biusto bronzinę kopiją – Vert.).

Nuo iškilmingo abiejų darbų atidengimo Europos dienų Detmolde metu (2013 m. gegužės 10–12 d.) mes matome savotišką poeto vardo ir kūrybos atgimimą Lipės žemės sostinėje. Aš beveik kasdien pastebiu, kad L. Garlos sukurtas biustas, kaip meno kūrinys, veikia aplinką ir traukia žmonių akį šioje gan judrioje gatvėje.

Viliamės, kad su abiejų darbų atidengimu ir Vydūno pagerbimu per Europos dienas Detmolde 2013

Kun. M. Danys Vilniaus parapijos namuose

metais Vydūno renesansas nesibaigs.

Jau nuo 2014 m. sausio 9 d. Detmoldo miesto tarybai pateiktas pasiūlymas pavadinti Vydūno vardu vieną gatvę miesto centre. Tai būtų pirmas žingsnis sužadinant plačios visuomenės domėjimąsi šiuo reiškiniu ir sudarant galimybę vėliau įkurti Detmolde Vydūno draugiją, kuri galėtų užsiimti rašytojo raštais ir dvasiniu palikimu. Detmolde vokiečių kalba parašyti darbai, kuriuos šiuo metu galite rasti išverstus į lietuvių kalbą ketvirtajame Vydūno „Raštų“ tome, savo klasikine literatūrine vokiečių kalba ir dvasiniu turiniu tikrai nusipelnė kuo greitesnio išleidimo.

Tikiuosi, kad abu siekiai netrūkų bus įgyvendinti!

Kun. Miroslavas Danys

Balandžio 26 d., šeštadienį prieš Atvelykį,
į Vilniaus parapijos namus Pylimo g. 20

**kviečiame Vaikučius
nuo metų iki dešimties**

su Mamytėmis ar Močiutėmis į susitikimą – pažaidimą:

**paridenti margučių,
pasidžiaugti pavasariu.**

I N F O R M A C I J A

Balandžio 6 d. kauniečiai reformatai jau meldėsi Kauno ev. reformatų bažnyčioje Ožėckienės g. Pamaldas laikė kun. Raimondas Stankevičius.

Kauno ev. reformatų bažnyčioje pamaldos bus laikomos kiekvieną sekmadienį 11 val.

Balandžio 11 d. Nacionalinėje dailės galerijoje atidarytos dvi parodos – Niujorke gyvenančio tapytojo Kęstučio Zapkaus retrospektyva ir jo buvusių mokinių: Aido Bareikio, Patricijos Jurkšaitytės ir Žilvino Kempino kūrinių paroda „Šviesos“.

Paroda, parengta Eglės Mikalajūnės, veiks iki birželio 1 d. Aidas Bareikis – buvęs Vilniaus ev. reformatų parapijos narys, kuratorės Renatos Bareikienės sūnus, baigęs Vilniaus dailės akademiją, išvažiavo gyventi ir kurti į Niujorką.

Balandžio 24 d. Tauragėje bus iškilmingai minimos LELB vyskupo Jono

Viktoro Kalvano senj. 100-osios gimimo metinės. Tauragės ev. liuteronų Martyno Mažvydo bažnyčioje vyks šventinės pamaldos, Tauragės kultūros rūmuose – konferencija, kurioje pranešimus skaitys LELB vyskupas Mindaugas Sabutis „Vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas kunigas ir sielovadininkas“, dr. Christopher Evanson „Vyskupo tarnystė ir atsakomybė bažnyčioje“, kun. dr. Darius Petkūnas „Vyskupas Jonas Viktoras Kalvanas – ryškiausia XX a. liuteronų Bažnyčios asmenybė“.

Nuo 2013 m. spalio 26 d. Vilniaus ev. liuteronų bažnyčioje kiekvieno mėnesio paskutinį šeštadienį laikomos Koptų pamaldos pagal pirmųjų krikščionių liturgiją.

Į Vilnių Lietuvoje gyvenantiems krikščionims egiptiečiams, sirams pamaldas laiko iš Švedijos atvykstantis senųjų Egipto krikščionių kunigas Markos Zaky, jam asistuoja Lietuvoje gyvenantis diakonas Joseph Gobran.

Aidas Bareikis su mama parodoje „Šviesos“

Birželio 23 iki 27 d.

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia
kartu su Švedijos suvienyta evangelikų Bažnyčia
(angl. – United Evangelical Church of Sweden, šved. – Ekmuniakyrka)

organizuoja

krikščionišką sporto stovyklą Kėdainiuose

„Daugiau nei auksas“

vaikams nuo 8 iki 14 metų amžiaus.

Stovyklos išlaikymo suma vienam stovyklautojui – 230 litų.

Stovyklos direktorė

EGLĖ GRUCYTĖ,

tel. +370 699 19871,

el. paštas: egliukas75@hotmail.com

Stovyklos kapelionas

kun. RAIMONDAS STANKEVIČIUS,

tel. +370 655 43678,

el. paštas: raimondas@ref.lt.

Daugiau informacijos sužinosite paskambinę ar parašę stovyklos organizatoriams:
Eglei Grucytei ar kun. Raimondui Stankevičiui.

Sveikiname

Mūsų mieląją BIRUTĘ ŠERNAITĘ-BARAUSKIENĘ
balandžio 6-ą dieną po pamaldų Vilniaus ev. reformatų
bažnyčioje parapijiečiai žodžiu ir giesme sveikino
Jubiliejaus proga. Nedalyvavusieji pamaldose siunčia
Jubiliatei eiliuotą sveikinimą:

Dešimtys septynios –
Rodos, taip mažai.
Lyg šviesi jaunystė
Pralėkė tiktai.
Mylima Birute,
Sveikinam Tave
Jubiliejų švenčiant
Su skambia giesme.
Būk sveika, laiminga,
Džiugesiu spindėk,
Viltimi ir Meile
Visada tikėk.
Lai sėkmės žvaigždėlė
Lydi vis kely,
Te niekad negęsta
Jos šviesa širdy.

A.N. ir K.N.

2014 m. balandžio 3 d.

Sveikiname parapijietes

balandžio mėn. švenčiančias Jubiliejus:

BIRUTĘ BARAUSKIENĘ – balandžio 3 d. 70 metų
EDITĄ KORŠUNOVĄ – balandžio 5 d. 70 metų
RITĄ ŽVIRGŽDIENĘ – balandžio 10 d. 70 metų
DANUTĘ KREGŽDAITĘ – balandžio 20 d. 85 metų Jubiliejų.

Kodėl taip skuba į praeitį mūsų metai?
Džiaugies pavasariu - žiūrėk jau ir ruduo.
Suka žmogų kaip plunksną gyvenimo verpetai,
O dienos plaukia kaip upėje vanduo...
Sustok gyvenime nors vienai dienai,
Leisk paskaičiuoti ką tu man davei?

Eilės Vilijos Vilčinskienės

Linkime Jums, mielosios parapijietės,
stiprios sveikatos, neblėstančios energijos
ir Viešpaties palaimos Jūsų gyvenime!

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Leidinio spaudos rėmėjas

AUTOSERVISAS

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

LAIDA EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kiekvieną šeštadienį
10.30 val.
Laidos autorė
Ina Drąsutienė,
mob. tel. +370 686 59625,
el.paštas: inadra@takas.lt

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

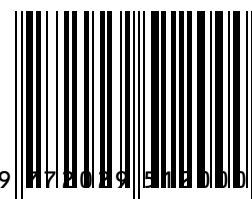
Redagavo, spausdino

Raimondas Natka,
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.